

การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของ
ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา *
CONDUCT ONESELF ACCORDANCE WITH IDDIPADADHAMMA AND
ADMINISTRATIVE EFFICIENCY OF ADMINISTRATORS NONSOONG
SUB DISTRICT MUNICIPALITY NAKORN RACHASIMA PROVINCE

พระมหาชุมพร อธิปญโญ (ผอยกลาง)

Phramaha Chumpom (Foiklang)

ชาญชัย ฮวดศรี

Chanchai Huadsri

ปชาบดี แยมสุนทร

Pachabodee Yamsunthorn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: mahachumpom1122@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาล 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล 4) ศึกษาแนวทางในการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาล โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านคน ด้านวิธีการ และด้านเงินอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์การ

*

Received 2 January 2022; Revised 20 February 2022; Accepted 20 March 2022

ปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากโดยการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยด้านฉันทะ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

4) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล ควรมีความเพียรเอาใจใส่ต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาทธรรม, ประสิทธิผลการบริหารงาน, ผู้บริหารเทศบาล

Abstract

The objectives of this research paper were: 1) to study the behavior of the municipal administrators; 2) to study the effectiveness of the administration of the municipal administrators; 3) to study the relationship between the influencing behavior of the municipal administrators and the effectiveness of the administration. The work of the municipal administrators applied to the administration of municipal administrators This research study is a quantitative research. Data were collected from a sample group of 385 people. Data were analyzed for the number, percentage, mean, standard deviation. and using Pearson's simple correlation coefficient statistic.

The results of the research were found that 1) the level of performance in accordance with the moral principles of the municipal administrators as a whole was at a high level; 2) the level of the effectiveness of the administration of the municipal administrators as a whole was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that The aspect with a high mean in 3 aspects, namely, material aspect, people aspect, method and money aspect were at moderate level. 3) The relationship of behavior in accordance with the moral principles and the effectiveness of the

administration of municipal administrators. Practicing one's self according to the principles of dharma There was a positive correlation with the administrative effectiveness of Non Sung Subdistrict Municipality Administrators. The correlation was at a very high level by practicing one's self-righteousness, volition, persistence, chitta, and insanity. There was a positive correlation with the administrative effectiveness of the administrators of Non Sung Sub-District Municipality. The correlation side was at a very high level. As for persistence, chitta, and vimangsa The relationship was at a high level. 4) Guidelines for the development of municipal administrators' administration. There should be diligence in the management to achieve the objectives.

Keywords: Ddipadadhamma, Administrative Efficiency, Administrators

บทนำ

ในประเทศไทยนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นรูปแบบการปกครองช่วยพัฒนาประเทศไทย ซึ่งอยู่ในรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นในการบริหารการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2554) การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา นั้น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบองค์การ การวางแผนและการควบคุม กระบวนการทางด้านพฤติกรรมและการตัดสินใจ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์การหากผู้บริหารสามารถเรียนรู้และเข้าใจมิติทั้งสี่ด้านการบริหารใช้ในทุก ๆ องค์การ (สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ, 2549) แผนยุทธวิธีการพัฒนาในด้านการบริหารงานของผู้บริหารกับประชาชน ประชาชนกับผู้บริหาร บุคลากรกับผู้บริหาร และผู้บริหารกับบุคลากร ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานภายในเขตเทศบาลว่าปัญหาและอุปสรรคในด้านต่างๆ คือ ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการเลื่อนตำแหน่งด้านการให้ออกจากงาน เพื่อให้เขตเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น ผู้บริหารจะต้อง

บริหารงานโดยการหมั่นตรีกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผลและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุงปัจจัยในการบริหารงานซึ่งประกอบด้วย 1.คน (Man) 2.เงิน (Money) 3.วัสดุ (Material) 4. วิธีการ (Management) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดียิ่งขึ้น

ถ้าต้องการพัฒนาในด้านการบริหารได้ความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “อิทธิบาท” หลักอิทธิบาท 4 คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย 1) ฉันทะความพอใจ คือ ต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ท้อถอย 3) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตผูกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตรา หาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนในสิ่งที่ทำนั้นมีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุง หากนำคำสอนของหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานก็จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาในเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อต้องการส่งเสริมหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ หลักอิทธิบาทธรรม เพื่อการปฏิบัติตนของผู้บริหารงานในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองหรือผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ทราบและรู้แนวทางการปฏิบัติงาน ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติที่เหมาะสมให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้บริหารและหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของ ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาเป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 9,717 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยการคำนวณจากสูตร Taro Yamane (1967) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 385 คน

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 5 ท่าน นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (Index of congruence : IOC) ซึ่งแต่ละข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ทุกข้อ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม คือ การที่ผู้บริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสูง มีการปฏิบัติตนอยู่ในหลักธรรมเพื่อการทำงานให้สำเร็จสมประสงค์ทางจะไปสู่ความสำเร็จ 4 ประการคือ (1) ฉันทะ คือ มีความชื่นชอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดหมาย (2) วิริยะ คือ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียร (3) จิตตะ คือ เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่การบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงาน (4) วิมังสา คือ ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผล

ประสิทธิผลการบริหารงาน คือ ผลของการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีการบริหารงานในการทำงานเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยในการบริหารงานประกอบด้วย ดังนี้ (1) คน Man คือ บริหารงานบุคคลากรตรงกับงานที่ถนัด จัดการฝึกอบรมบุคคลากรเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน (2) เงิน Money คือ ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างโปร่งใสเงินงบประมาณสามารถตรวจสอบได้ (3) วัสดุ Material คือ ใช้วัสดุและทรัพยากรที่มีในเขตเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในเขตเทศบาล (4) วิธีการ Management คือ ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน

ผู้บริหาร คือ ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อันได้แก่ นายกเทศมนตรี (ฝ่ายการเมือง), ปลัดเทศบาล (ฝ่ายข้าราชการประจำ), รองนายกเทศมนตรี, ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี, เลขานุการนายกเทศมนตรี (ฝ่ายการเมือง) และรองปลัดเทศบาล (ฝ่ายข้าราชการประจำ) ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน มีอายุ 18 – 25 ปี จำนวน 153 คน มีการศึกษาดำรง ม. 6, ปวช. หรือ ปวท. จำนวน 256 คน มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 9,000 จำนวน 238 (2) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก 4 ด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านจิตตะ ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา ตามลำดับ (3) ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล

ตำบลโนนสูง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านคน ด้านวิธีการ และด้านเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (4) ความสัมพันธ์การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.853$) (5) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง ตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลควรมีความพอใจที่จะบริหารงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนรักที่จะบริหารงานเพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีกินดี ควรมีความเพียรเอาใจใส่ต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ควรบริหารงานโดยใส่ใจใฝ่รู้วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างถี่ถ้วนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

อภิปรายผล

การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) ด้านฉันทะ พบว่า ผู้บริหารมีความสนใจและมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใดยินดีรับผิดชอบและพร้อมให้คำแนะนำปรึกษาและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล (2) ด้านวิริยะ พบว่า ผู้บริหารไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลายาวนานทุ่มเทเวลาและความสามารถในการบริหารงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด (3) ด้านจิตตะ พบว่า ผู้บริหารเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่การบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่ เป็นนิত্যทั้งในและนอกเวลางานตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (4) ด้านวิมังสา พบว่า ผู้บริหารมีความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นในกิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุง

ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) ด้านคน พบว่า เจ้าหน้าที่มีมารยาทสัมพันธ์ที่ดี เจ้าหน้าที่และประชาชนมีส่วนร่วมกับการบริหาร ประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัด และ เจ้าหน้าที่และประชาชนมีความกล้าแสดงความคิดเห็น (2) ด้านเงิน พบว่า ผู้บริหารมีงบประมาณใช้เพียงพอต่อการบริหาร มีงบประมาณเหลือเพียงพอต่อการสนองตอบของประชาชน การจัดซื้อจัดจ้างมีความโปร่งใส และประชาชนสามารถตรวจสอบงบประมาณได้ว่ามีรายรับรายจ่าย (3) ด้านวัสดุ พบว่า สามารถเดินทางไปใช้บริการได้ด้วยความสะดวก สภาพแวดล้อมพาหนะวัสดุภัณฑ์มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน จัดทำคู่มือระเบียบให้บริการสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชน และท่านสามารถใช้บริการด้านระบบออนไลน์ด้วยความเหมาะสม (4) ด้านวิธีการ พบว่า ผลงานพร้อมการตรวจสอบจากภาครัฐและประชาชน แผนที่น่าเสนอผ่านการตรวจสอบได้นำไปปฏิบัติแผนและงบประมาณสนองตอบต่อหน่วยงานและประชาชน และเทศบาลเปิดโอกาสให้ท่านประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=.853$) แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.754$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารมีความพอใจที่จะบริหารงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนรักที่จะบริหารและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล (2) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิริยะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.795$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียรเมื่องานนั้นจะมีอุปสรรค (3) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านจิตตะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.779$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่การบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางานตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (4) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิมังสา กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=.861$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารมีความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่น

ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นใน
กิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงเพื่อให้การทำงานประสบ
ผลสำเร็จดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการกำหนดนโยบายควรให้ผู้บริหารใคร่ครวญตรวจสอบการบริหารงานต่อ
สาธารณะด้วยความเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการกำหนดนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน
3. ควรมีการกำหนดนโยบายให้ใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดเหลือเพียงพอต่อ
การสนองตอบของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. เทศบาลควรมีการวิเคราะห์ปัญหาการร้องทุกข์ร้องเรียนของประชาชน
2. เทศบาลควรรับฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจ
กรรมการบริหารงาน
3. เทศบาลควรมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีความโปร่งใสงบประมาณสามารถตรวจสอบ
ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารงาน
2. ศึกษาอายุงานมีอิทธิพลต่อการบริหารงานหรือไม่อย่างไรและเปรียบเทียบแต่ละ
กลุ่มด้วยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่
3. ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารงานขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

ถาวร เกียรติทับทิว. (2554). กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด.

สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ. (2549). รัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด.

สุวรี ศิริโกการภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

Taro Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York: Harper & row.